

ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ ВІЙСЬКОВИХ У МАСМЕДІЙНОМУ ПРОСТОРИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АНАЛІЗ

Мініч Лариса Степанівна,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови і літератури
Національного університету «Острозька академія»
ORCID ID: 0000-0003-3105-6835

Лозюк Софія Андріївна,

студентка 2 курсу другого (магістерського) рівня
здобуття вищої освіти спеціальності
035.01 «Українська мова та література»
Національного університету «Острозька академія»
ORCID ID: 0009-0008-9475-6058

У статті здійснено комплексне дослідження методології аналізу текстових та вербальних засобів формування образу військових у сучасному воєнному дискурсі. Підкреслено, що конструювання цього образу є не лише мовним, а й соціокультурним процесом, який інтегрує напрацювання лінгвістики, соціології, культурології та психології. Простежене значення засобів масової інформації, художніх творів, політичних промов, інтерв'ю та повсякденної мови у створенні багатовимірних уявлень про військових як символів героїзму, жертвості та національної єдності, а також як учасників жорстоких і травматичних конфліктів. Наукова новизна полягає в поєднанні дискурсивного, критичного, семантичного, метафоричного, стилістичного, риторичного та контекстуального аналізів із лінгвокогнітивним підходом, що дає змогу виявити приховані сенси та механізми впливу на масову свідомість. Результати доводять, що повторювані мовні стратегії («герой», «захисник», «щит нації») сприяють закріпленню позитивного іміджу військових і підсилюють патріотичні наративи, тоді як використання лексем із негативними конотаціями («агресія», «жорстокість», «військова машина») формує критичне або відчужене бачення. Дослідження виявило значення стилістичних прийомів (епітетів, порівнянь, гіпербол), риторичних питань і повторів у мобілізації громадської підтримки. Водночас особливу функцію мають невербальні чинники комунікації (інтонація, паузи, жести, міміка), які, за результатами аналізу, можуть передавати до половини смислового навантаження й формувати цілісне емоційне сприйняття військових. Автори звертають увагу на міжкультурні відмінності у презентації військових образів: якщо в українському дискурсі домінує героїко-патріотична риторика, то в низці зарубіжних текстів частіше простежене критичне, амбівалентне ставлення. У підсумку доведено, що текстові та вербальні стратегії не лише репрезентують соціальний досвід, а й активно конструюють соціальну пам'ять, формують перспективне бачення та визначають ідеологічні орієнтири суспільства. Практичне значення дослідження полягає в можливості застосування його результатів у створенні ефективних комунікаційних та медійних стратегій, а також у виробленні механізмів протидії інформаційним маніпуляціям у глобалізованому інформаційному просторі.

Ключові слова: воєнний дискурс, концепт, концептосфера майбутнього, лінгвокогнітивний аналіз, інтерв'ю, стратегічне бачення.

Minich Larysa, Loziuk Sofia. The formation of the military personnel image in the mass media during the full-scale Russian-Ukrainian war: a linguistic-cognitive analysis

The article carries out a comprehensive study of the methodology for analyzing textual and verbal means of forming the image of the military in modern military discourse. It is emphasized that the construction of this image is not only a linguistic, but also a socio-cultural process that integrates the achievements of linguistics, sociology, cultural studies and psychology. The role of the media, works of art, political speeches, interviews and everyday speech in creating multidimensional representations of the military as symbols of heroism, sacrifice and national unity, as well as participants in brutal and traumatic conflicts, is traced. The scientific novelty lies in the combination of discursive, critical, semantic, metaphorical, stylistic, rhetorical and contextual analyses with a linguocognitive approach, which allows to reveal hidden meanings and mechanisms of influence on mass consciousness. The results prove that repeated language strategies ("hero", "defender", "shield of the nation") contribute to the consolidation of a positive image of the military and strengthen patriotic narratives, while the use of lexemes with negative connotations ("aggression", "cruelty", "war machine") forms a critical or alienated vision. The study revealed a significant role of stylistic devices (epithets, comparisons, hyperbole), rhetorical questions and repetitions in the mobilization of public support. At the same time, non-verbal factors of communication (intonation, pauses, gestures, facial expressions) are of particular importance, which, according to the analysis, can convey up to half of the semantic load and form a holistic emotional perception of the military. The authors draw attention to cross-cultural differences in the presentation of military images: if heroic-patriotic rhetoric dominates in Ukrainian discourse, then a number of foreign practices more often show a critical, ambivalent attitude. As a result, it is proven that textual and verbal strategies not only reflect reality, but also actively construct social memory, form a strategic vision and determine

the ideological orientations of society. The practical significance of the study lies in the possibility of applying its results in creating effective communication and media strategies, as well as in developing mechanisms to counteract information manipulation in the globalized information space.

Key words: *military discourse, concept, conceptsphere of the future, linguistic and cognitive analysis, interview, strategic vision.*

Вступ. Формування образу військових у сучасному суспільстві є надзвичайно складним і багатограним явищем, яке інтегрує аспекти лінгвістики, соціології, культурології та психології. У періоди соціальних трансформацій, військових конфліктів та глобальних викликів мовні та текстові ресурси стають не лише засобом комунікації, але й потужним інструментом впливу на громадську думку. Засоби масової інформації, літературні твори, політичні промови та навіть повсякденна мова формують багатовимірні образи військових, які відображають культурні та соціальні настрої, а також ідеологічні наративи. Саме вони впливають на те, як суспільство сприймає військових, визначаючи їхнє значення як символів національної єдності, героїзму або, навпаки, учасників жорстоких конфліктів. Зокрема в цьому дослідженні ми зупинилися на дискурсивних стратегіях репрезентації образу українських та російських військових під час повномасштабного вторгнення з 2022 року. У цьому контексті особливо важливим є аналіз механізмів, завдяки яким текстові та вербальні засоби впливають на сприйняття військових, формуючи як позитивні, так і критичні оцінки в суспільстві.

Метою статті є глибоке дослідження лінгвальних і текстових практик, що сприяють формуванню образів військових, а також аналіз їхнього впливу на суспільну свідомість. Використання дискурсивного і критичного аналізів дає змогу виявити як явні, так і приховані значення, сформовані в текстах, а також зрозуміти, як саме ці значення впливають на суспільну думку. Особливу увагу приділено семантичним полям, метафорам, стилістичним прийомам та риторичним конструкціям, які, взаємодіючи із соціокультурним контекстом, створюють різноманітні візуальні, текстові та концептуальні образи військових.

Актуальність дослідження зумовлена прогресивною роллю інформаційних стратегій у сучасному світі, де мовні засоби стають інструментами формування громадської думки, соціальної мобілізації та впливу на культурну ідентичність. В умовах сучасних інформаційних викликів особливо важливо розуміти механізми створення образів військових, щоб не лише глибше аналізувати їхнє значення, але й розробляти ефективні стратегії комунікації, спрямовані на збереження балансу між об'єктивністю та емоційним складником. Окремого значення набуває також дослідження образу російських військових у контексті протистояння інформаційним маніпуляціям, адже саме через мову та дискурсивні практики відбувається легітимізація певних ідеологем, що здатні впливати на суспільні настрої та визначати напрями колективної пам'яті. Аналіз цих процесів дозволяє не лише фіксувати особливості сучасної комунікації, а й виробляти інструменти критичного мислення, необхідні для розпізнавання та нейтралізації деструктивних інформаційних впливів.

Матеріали та методи. Методологія аналізу текстових і вербальних засобів формування образу військових ґрунтована на комплексному міждисциплінарному підході, що інтегрує елементи лінгвістики, соціології, культурології та психології. Такий підхід дозволяє простежити, як мовні ресурси сприяють конструюванню суспільних уявлень про військових, впливають на громадську свідомість і формують комунікативні стратегії. У дослідженні використано низку методів, кожен із яких має власну мету: дискурсивний аналіз застосовано для виявлення провідних комунікативних стратегій; критичний аналіз дискурсу – для розкриття ідеологічних установок і прихованих смислів; аналіз семантичних полів – для систематизації лексики, що формує позитивні чи негативні образи військових; дослідження метафоричних образів – для з'ясування концептуальних моделей, через які відображена війна та роль військових; кількісний аналіз – для визначення частотності ключових лексем і стійких висловів; якісний аналіз – для інтерпретації глибинних значень текстових одиниць; риторичний і стилістичний аналізи – для опису художньо-виражальних засобів, що підсилюють емоційний ефект; контекстний аналіз – для врахування соціальних, історичних і культурних чинників, які зумовлюють особливості функціонування досліджуваних текстів. Сукупність цих методів дала змогу створити цілісну картину механізмів формування образу військових у сучасному медійному просторі.

Останні дослідження у сфері військового дискурсу демонструють багатомірність аналізу комунікативних стратегій, що використовують для конструювання образів реальності в умовах воєнних конфліктів. Низка авторів зазначають, що текстові та вербальні засоби не лише відображають події, але й активно формують суспільну свідомість через активне маніпулювання мовним простором. Наприклад, Л. В. Ажнюк детально обґрунтовує теоретичні підходи до аналізу мови ворожнечі, які, хоч і не сфокусовані безпосередньо на репрезентації воїнів, вказують на складність визначення семантичних полів та їхнє значення у формуванні громадської думки [1]. Ці дослідження підкріплюють висновки про необхідність міждисциплінарного підходу, що згодом було адаптовано й у воєнному дискурсі.

У контексті аналізу військового дискурсу значну увагу приділено працям, що досліджують концептуальні особливості репрезентації майбутнього. Наприклад, наукові доробки Д. М. Анісімової та А. В. Сергієвої висвітлюють функціонування медіатексту з акцентом на вербальні стратегії, що сприяють ідеологічній легітимізації військових дій [2]. Водночас автори звертають увагу на виявлення прихованих семантичних шарів і полівекторності бачень, що відображають суперечності між оптимістичними концептами боротьби, перемоги та свободи і негативними відтінками страху

та невизначеності. Ці підходи стають основою для концептуального аналізу сучасного репрезентаційного дискурсу, зокрема в масмедійних джерелах.

Сучасні дослідження демонструють, що аналіз метафор і концептосфери війни набуває все більшої актуальності. Опрацьовані публікації свідчать, що у репрезентації військових простежене поєднання позитивно забарвлених концептів (*боротьба, перемога, свобода*) з негативними (*страх, невизначеність*). Така одночасна наявність різноспрямованих концептуальних моделей дає змогу глибше простежити механізми формування стратегічних уявлень про війну та місце військових у суспільному дискурсі. Не менш важливою є критична оцінка підходів, запропонованих в іноземних дослідженнях, що аналізують репрезентацію воїнів в умовах кризових явищ.

У сучасному науковому дискурсі значна увага приділена дослідженню стратегічного бачення майбутнього війни та ролі військових у суспільстві як у контексті масмедійних дописів, так і в офіційних промовах та інтерв'ю з військовослужбовцями. Дослідження, що аналізують вербальні стратегії опису майбутнього, підкреслюють важливість поєднання кількісних і якісних методів аналізу. Зокрема комбінування кількісного аналізу частотності ключових термінів із глибинним якісним дослідженням дає змогу визначити, якою мірою домінують позитивні чи негативні концепти. Подібні підходи підтверджують, що концептуальний аналіз може стати містком між теоретичними розробками та практичними аспектами формування стратегічного бачення у військовому дискурсі. Сучасні публікації свідчать про тенденцію до інтеграції підходів лінгвокогнітивного аналізу із соціально-політичними дослідженнями. Аналіз останніх публікацій також вказує на необхідність розширення методології, що дозволяє врахувати різноманітність вербальних стратегій, а також контекстуальні фактори, які впливають на когнітивне моделювання часу і простору.

Результати. Дослідження текстових та вербальних засобів формування образу військових виявило багатогранність процесів, які впливають на конструювання цього образу в сучасному дискурсі. Як показав аналіз, мовні стратегії не є нейтральними: вони використані не лише для передавання інформації, але й для маніпуляції сприйняттям аудиторії. Дискурсивний аналіз дав змогу виявити, що повторне використання лексичних одиниць, таких як *«герой»*, *«захисник»*, а також метафор на кшталт *«щит нації»* [3], надає емоційного колориту текстам і сприяє формуванню позитивного образу військових, що стимулює національне єднання та патріотизм [4, с. 338]. Це підтверджено й прикладами з медіа, де такі концепти використовують систематично для підкріплення офіційних наративів.

Крім того, аналіз семантичних полів, що відображають морально-ціннісні (*«сміливість»*, *«чесність»*, *«обов'язок»*) та агресивно-руйнівні (*«агресія»*, *«насильство»*, *«жорстокість»*) характеристики, дозволив простежити відмінності у використанні позитивно та негативно забарвлених слів у медійному дискурсі. Як

свідчать результати попередніх досліджень, позитивні лексеми формують образ українських військових як носіїв моральних ідеалів, тоді як негативно забарвлену лексику використовують переважно для характеристики російських воїнів, що підкреслює їхню агресію та деструктивність. Такий поділ засвідчує гнучкість текстових стратегій, де акцент може змінюватися залежно від соціокультурного контексту й цільової аудиторії.

Особливу увагу у дослідженні було приділено метафорам. Аналіз виявив, що метафоричні прийоми здатні не лише передати складні сенсові комплекси, але й впливати на емоційний стан аудиторії. Так, метафора *«щит нації»* [3] в українському дискурсі створює образ військових як оборонців, які стоять на варті держави та її громадян, підсилюючи ідею героїзму та самопожертви. Натомість метафора *«кривава російська машина»* [5] акцентує на безособовості та механічності російських військових дій, що вказує на процеси «деіндивідуалізації» та рутинності війни. У ворожих масмедійних джерелах поширені метафори *«порядочные люди»* [6] чи *«стражи отчизны»* [7], які апелюють радше до знеособленої дисципліни, безумовного послуху керівництва та захисту окресленого їхньою владою державного простору, ніж до індивідуальної жертвності й усвідомлення власних дій і мети. Такий поділ метафоричних стратегій демонструє, як текстові образи змінюють свій емоційний відтінок залежно від дискурсивного контексту, визначаючи спосіб інтерпретації значення військових.

Риторичні засоби, використовувані в аналізованих текстах, також важливі для сприйняття. Послугування повторами та риторичними питаннями дає можливість не тільки акцентувати основні тези, а й викликати активну емоційну реакцію аудиторії. Наприклад, повторення фрази *«наші герої»* створює атмосферу солідарності та патріотичної єдності, підсилюючи ідею самопожертви й моральної відданості військових. Подібно, риторичні питання на кшталт *«Хто, як не ми, захистить нашу землю?»* [8] спрямовують слухача до внутрішнього підтвердження власної причетності, мобілізуючи громадську думку. Ці мовні прийоми засвідчують, що мова є не просто інструментом передавання інформації, але й потужним засобом формування соціальної реальності та консолідації суспільства.

Стилістичний аналіз виявив особливу роль епітетів, порівнянь і гіпербол у підсиленні образних характеристик. Епітети на кшталт *«безстрашний солдат»* [9] або *«талановитий командир»* [10] не лише характеризують фізичні та моральні якості, а й формують певні емоційні конотації, що впливають на загальне сприйняття образу. Порівняння на зразок *«як бойові орли»* [11] підкреслюють ідеали мужності та непохитності, акцентують увагу на екстремальних і деструктивних вимірах військових дій. Такі стилістичні прийоми забезпечують потужний емоційний вплив на аудиторію, сприяючи формуванню стійких уявлень про роль військових у суспільстві.

Контекстний аналіз, застосований у дослідженні, підкреслив важливість врахування соціальних, істо-

ричних та культурних чинників, що впливають на формування образу. Зіставлення текстів різних історичних періодів – від військових пісень доби УПА до сучасних масмедійних публікацій – засвідчило, що образ військових змінюється відповідно до актуальних потреб суспільства. Так, у піснях УПА військові постають як герої-захисники, готові до самопожертви заради держави (*«Не плач, стара мати – син героєм став! Він за Україну голову поклав» («Там під Львівським замком» українська народна пісня»*)), що формує ідеалізовану ознаку оборонців. Натомість у медійному дискурсі часів Євромайдану паралельно з героїчним образом *«оборонці Майдану»* [12] простежений мотив втрат і трагізму *«боротьба за гідне та вільне життя, жертвовність і відвага»* [13], що створює амбівалентність. Як засвідчено у дослідженні, у культурах, де військова служба історично має усталений статус, військові здебільшого постають символами єдності та гідності, тоді як у суспільствах, що пережили трагічні конфлікти, домінує поєднання героїчних і трагічних конотацій. Цей чинник особливо виразний у випадку сучасних подій, таких як Євромайдан, коли образ військових трансформувався під впливом як офіційних, так і альтернативних дискурсів.

Інтеграція кількісних та якісних методів дала змогу провести систематичний аналіз масмедійних текстів і чіткіше простежити механізми формування образу військових. Кількісний аналіз частотності ключових лексем засвідчив, що в офіційних джерелах домінують позитивно забарвлені слова на позначення українських військових: *«герой»*, *«захисник»*, *«патріот»*, які формують ідеалізований імідж армії. За даними дослідження, 80% новинних матеріалів, присвячених українським військовим, мають позитивне емоційне забарвлення, тоді як російські військові в них схарактеризовані за допомогою негативно конотованих одиниць (*«агресор»*, *«окупант»*, *«ворог»*). Натомість у неформальних текстах і дописах у соціальних мережах значну частку становлять критичні й іронічні висловлювання, що створює контраст із офіційним дискурсом. Якісний підхід дозволив інтерпретувати глибинні смисли цих одиниць і з'ясувати, що навіть окремий епітет чи метафора формують складну систему значень. Наприклад, повторювані образи *«щит нації»* [3] або *«воїни світла»* [14] посилюють патріотичний посил, тоді як метафори на кшталт *«кривава машина»* [5] чи сленгове *«русня»* [15] виконують роль дистанціювання та демонізації супротивника. Поєднання кількісного й якісного аналізу дало можливість об'єктивно схарактеризувати мовні патерни й водночас розкрити їхній когнітивний і соціокультурний вплив на масовий дискурс про військових.

Окремо варто зауважити дослідження вербальних та паравербальних аспектів комунікації, яке засвідчує, що не лише лексичний зміст, а й інтонація, темп мовлення, використання пауз, а також невербальні сигнали (жести, міміка, візуальний контакт) мають значення у вираженні емоційної та смислової інформації. Емпіричні приклади доводять, що в промовах військових під час інтерв'ю (*ТСН. Тиждень «Кирило Верес: Ніколи не*

фантазував про кордони 91-го і 14-го». 23.06.2025 р.; *Апостроф TV «У росіян є план на осінь! ІНТЕРВ'Ю з Будановим: мобілізація на Рф і навчання у Білорусі»*. 06.09.2025 р.) простежена стримана жестикуляція та зосереджений вираз обличчя, що підтримує образ дисципліни й сили; у телевізійних зверненнях вони часто зберігають прямий погляд у камеру, створюючи ефект особистого контакту; а в інтерв'ю застосовують уповільнений темп мовлення й знижений тон голосу, що формує відчуття довіри та щирости. Подібний комплексний підхід до аналізу комунікації розширює традиційні рамки текстового аналізу, наголошуючи на тісному взаємозв'язку між словом і невербальними засобами.

Останнім, але не менш важливим аспектом, є аналіз міжкультурних відмінностей у формуванні образу військових. Порівняльні дослідження українських та російських медіа засвідчили, що культурні й соціальні чинники істотно визначають специфіку їхньої презентації. Так, в українському інформаційному просторі військові репрезентовані як герої та оборонці, що підкреслено використанням позитивно забарвлених лексем (*«герої»*, *«захисники»*, *«борці»*) й апеляцією до національних символів та історичних паралелей. У російських медіа, своєю чергою, сформований інший образ: військові зображені як *«визволителі»* й *«захисники традиційних цінностей»*, що перечить логіці їхніх дій, але легітимізує війну, так звану *«СВО»*, в пропагандистських масмедіа. Тоді як українські військові описані за допомогою негативно маркованих лексем *«націоналісти»*, *«боевики»*, *«каратели»*, що дискредитує образ українських військових і закликає реципієнтів до необґрунтованої агресії в бік України. У ширшому культурному контексті, як показують порівняльні дослідження, у культурах із давніми військовими традиціями, наприклад, у Польщі армія часто постає як символ єдності та гідності, тоді як у суспільствах, що мають травматичний досвід воєнних поразок, зокрема в Німеччині та Франції, образ військових нерідко набуває амбівалентності, поєднуючи елементи героїзації та критичного сприйняття. Таке багатовимірне порівняння дає змогу виявити не лише універсальні патерни репрезентації військових, але й локальні особливості, що безпосередньо впливають на формування суспільної думки.

Висновки. Підсумовуючи результати дослідження, можна стверджувати, що комплексний міждисциплінарний підхід, який містить дискурсивний, критичний, семантичний, метафоричний, риторичний, стилістичний та контекстний аналізи, дає змогу отримати повну картину процесу формування образу військових у сучасній масмедійній комунікації. Отримані дані демонструють, що текстові та вербальні засоби не просто відображають реальність, а активно її конструюють, впливаючи на світогляд аудиторії, змінюючи стратегії масової комунікації. Результати аналізу вказують на необхідність чіткого відмежування достовірних моделей репрезентації від маніпулятивних конструкцій, що функціонують у російських пропагандистських медіа

та формують викривлену картину дійсності. Усвідомлення механізмів продукування й поширення таких ворожих наративів створює підґрунтя для їхнього своєчасного розпізнавання та подальшої деконструкції, що, у свою чергу, підвищує ефективність протидії інформаційним впливам агресора. Водночас українські стратегії репрезентації військових не лише спрямовані на відтво-

рення реалістичного та правдивого образу захисників, а й виконують важливу функцію консолідації суспільства, сприяючи утвердженню цінностей єдності, стійкості та спільної відповідальності. Таке диференціювання має практичне значення для розробки ефективних медійних стратегій і протидії інформаційним маніпуляціям у сучасному інформаційному просторі.

Література:

1. Ажнюк Л. В. Мова ворожнечі як об'єкт юридичної лінгвістики. Українська мова і європейський лінгвокультурний контекст. Київ: Вид. дім Д.Бурого, 2019. С. 304–317.
2. Анісімова Д. М., Сергієва А. В. Медіатекст. Особливості його функціонування. Радіоелектроніка та молодь у XXI столітті: матеріали 25-го Міжнар. молодіжн. форуму, 20–22 квітня 2021 р. Харків: ХНУРЕ, 2021. Т. 11. С. 11–12.
3. Сухопутні війська ЗС України. «Піхота – щит нації» / Facebook, 2025. URL : <https://surli.cc/iychin> (дата звернення: 11.09.2025).
4. Цуркан Ю., Неосемантизація як віддзеркалення соціодинаміки в сучасних українськомовних засобах масової інформації, «Лінгвістичні дослідження: збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди», 2018. Вид. 48. С. 337–342.
5. Радіо Культура. «Показове вбивство політика та громадського діяча» / Facebook, 2025. URL : <https://surli.li/zgjftm> (дата звернення: 11.09.2025).
6. OBOZ.UA. Порядочные и честные люди: друг «крымских диверсантов» рассказал их биографию. URL: <https://surli.li/lcgbha> (дата звернення: 11.09.2025).
7. Люди. Не люди. Знаменитости о войне в Украине. URL: <https://human-nonhuman.info> (дата звернення: 21.08.2025).
8. 44 окрема механізована бригада. «Хто, як не ми, захистить наші родини, міста, Україну від ворожого вторгнення» / Facebook, 2024. URL : <https://surli.lu/fmgqjq> (дата звернення: 11.09.2025).
9. Ананівська міська територіальна громада. І знову болоча звістка сколихнула Ананівську громаду / Facebook, 2025. URL : <https://surli.lu/xibhgd> (дата звернення: 11.09.2025).
10. 67 окрема механізована бригада ЗСУ. «Якщо не хочеш бути в ярмі чи стати рабом, треба боротися!» / Facebook, 2025. URL : <https://surli.li/pyotjo> (дата звернення: 11.09.2025).
11. BMC ЗС України. «Бойові орли першого батальйону морської піхоти 36 окрема бригада морської піхоти» / Facebook, 2025. URL : <https://www.facebook.com/watch/?v=757665438880434> (дата звернення: 11.09.2025).
12. Національний музей Революції Гідності. «#Цей_день_на_Майдані: 19 лютого 2014 року» / Facebook, 2025. URL : <https://surli.cc/tibnki> (дата звернення: 11.09.2025).
13. Рощина Л. Б. О. П. П. Х. А. Війна і битва наративів: Як російська пропаганда діє в медійному просторі Глобального Півдня. detector.media. URL: <https://detector.media/infospace/article/210274/2023-04-19-viyna-i-bytva-paratyviv-yak-rosiyska-propaganda-diie-v-mediynomu-prostori-globalnogo-pivdnya/> (дата звернення: 21.08.2025).
14. АрміяInform. Воїни світла, воїни добра, воїни життя: пам'ятаючи минуле, захищаємо майбутнє. URL: <https://surli.li/wrpskq> (дата звернення: 21.08.2025).
15. Zahid.Net. Якщо русня так хоче, вона отримає ще більші втрати. URL: <https://surli.li/ycaydw> (дата звернення: 11.09.2025).
16. Баган М. Вторинна номінація захисників і ворогів України на тлі російського вторгнення 2022 р.: лінгвоаксіологічний і дериваційний аспекти. «Slavia Orientalis», 2023. Vol. LXXII. No 1. S. 173–190, URL: <https://doi.org/10.18523/Ismp2522-9281.2023.9.121-139> (дата звернення: 21.08.2025).
17. Бочулинський С. Концептуальні та емпіричні особливості дискурсивного конструювання соціальної реальності. Релігія та Соціум, 2015. № 1-2(17-18). С. 255–262.
18. Крилова-Грек Ю. Психолінгвістичні аспекти політичного дискурсу. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2015. С. 22–24.
19. Район. Історія. День, який вшановує жертвність і відвагу: пам'яті Героїв Небесної Сотні. URL: <https://surli.lt/qrparks> (дата звернення: 21.08.2025).
20. Слободська І. А., Мальований Р. В. Вплив ЗМІ на формування громадської думки : thesis. 2016. URL: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/21048> (дата звернення: 21.08.2025).

References:

1. Azhnyuk, L. V. (2019). Mova vorozhnechi yak ob'ekt yurydychnoyi lnhvistyky. Ukrayins'ka mova i yevropeys'kyi lnhvokul'turnyy kontekst [Hate speech as an object of legal linguistics. Ukrainian language and European linguocultural context]. Kyiv: D. Burago Publishing House, 2019. pp. 304–317 [in Ukrainian].
2. Anisimova D. M., Serhiyeva A. V. (2021). Mediatekst. Osoblyvosti yoho funktsionuvannya [Media text. Features of its functioning. Radio electronics and youth in the 21st century]. Radioelectronics and youth in the 21st century: materials of the 25th International Youth Forum, April 20–22, 2021. Kharkiv: NURE. Vol. 11. Pp. 11–12 [in Ukrainian].
3. Sukhoputni viys'ka ZS Ukrayiny. «Pikhota – shchyt natsiyi» ["Infantry is the shield of the nation"] / Facebook, 2025. URL: <https://surli.cc/iychin> (access date: 21.08.2025) [in Ukrainian].
4. Tsurkan Yu. (2018). Neosemantyzatsiya yak viddzerkalennya sotsiodynamiky v suchasnykh ukrayins'komovnykh zasobakh masovoyi informatsiyi [Neosemantization as a reflection of sociodynamics in modern Ukrainian-language mass

media], "Linguistic Research: Collection of Scientific Papers of the Kharkiv National Pedagogical University named after G. S. Skovoroda", 2018. Issue 48. Pp. 337–342 [in Ukrainian].

5. Radio Kul'tura. «Pokazove vbyvstvo polityka ta hromads'koho diyacha» ["Show-off murder of a politician and public figure"] / Facebook, 2025. URL: <https://surl.li/zgftm> (access date: 11.09.2025) [in Ukrainian].

6. OBOZ.UA. Poryadochnyye y chestnyye lyudy: druh "krymskykh dyversantov" rasskazal ykh byohrafiyu [Decent and honest people: a friend of the "Crimean saboteurs" told their biography]. URL: <https://surl.li/lcgbha> (access date: 11.09.2025).

7. Lyudy. Ne lyudy. Znamenytosty o voyne v Ukrainy [People. Not people. Celebrities about the war in Ukraine]. URL: <https://human-nonhuman.info> (access date: 11.09.2025).

8. 44 okrema mekhanizovana bryhada (2024). «Khto, yak ne my, zakhystyt' nashi rodyny, mista, Ukrainu vid vorozhoho vtorhnennya» ["Who, if not us, will protect our families, cities, Ukraine from enemy invasion"] / Facebook, 2024. URL: <https://surl.li/fmgqjq> (access date: 21.08.2025) [in Ukrainian].

9. Anan'yivs'ka mis'ka terytorial'na hromada. «I znovu bolyucha zvistka skolykhnula Anan'yivs'ku hromadu» [«And again, painful news hit the Ananiyiv community»] / Facebook, 2025. URL: <https://surl.li/xibhgd> (access date: 11.09.2025) [in Ukrainian].

10. 67 okrema mekhanizovana bryhada ZSU. «Yakshcho ne khochesh buty v yarmi chy staty rabom, treba borotysya!» ["If you don't want to be yoked or become a slave, you have to fight!"] / Facebook, 2025. URL: <https://surl.li/pyotjo> (access date: 11.09.2025) [in Ukrainian].

11. MS ZS Ukrayiny. «Boyovi orly pershoho batal'yonu mors'koyi pikhoty 36 okrema bryhada mors'koyi pikhoty» ["Battle Eagles of the 1st Marine Battalion, 36th Marine Brigade"] / Facebook, 2025. URL: <https://www.facebook.com/watch/?v=757665438880434> (access date: 11.09.2025) [in Ukrainian].

12. Natsional'nyy muzey Revolyutsiyi Hidnosti. «#Tsey_den'_na_Maydani: 19 lyutoho 2014 roku» ["#This_Day_on_Maidan: February 19, 2014"] / Facebook, 2025. URL: <https://surl.li/cc/tibnki> (access date: 11.09.2025) [in Ukrainian].

13. Roshchyna (2023) L. B. O. P. P. Kh. A. Vinya i bytva naratyviv: Yak rosiys'ka propahanda diye v mediynomu prostori Hlobal'noho Pivdnya [How Russian Propaganda Operates in the Media Space of the Global South]. detector.media. URL: <https://detector.media/infospace/article/210274/2023-04-19-vinya-i-bytva-naratyviv-yak-rosiyska-propaganda-diye-v-mediynomu-prostori-globalnogo-pivdnya/> (access date: 21.08.2025) [in Ukrainian].

14. ArmiyaInform. Voyiny svitla, voyiny dobra, voyiny zhyttya: pam'yatayuchy mynule, zakhyshchayemo maybutnye [Warriors of light, warriors of good, warriors of life: remembering the past, we protect the future]. URL: <https://surl.li/wrpskq> (access date: 11.09.2025) [in Ukrainian].

15. Zahid.Net. Yakshcho rusnya tak khoche, vona otrymaye shche bil'shi vtraty [If russians want it that way, they will suffer even greater losses.]. URL: <https://surl.li/ycaydw> (access date: 11.09.2025).

16. Bahan M. (2023). Vtorynna nominatsiya zakhysnykiv i vorohiv Ukrainy na tli rosiys'koho vtorhnennya 2022 r.: linhvoksiolohichnyy i deryvatsiynnyy aspekty [Secondary nomination of defenders and enemies of Ukraine against the background of the Russian invasion of 2022: linguo-axiological and derivational aspects]. «Slavia Orientalis». Vol. LXXII. No. 1. S. 173–190, URL: <https://doi.org/10.18523/lcmp2522-9281.2023.9.121-139> (access date: 21.08.2025) [in Ukrainian].

17. Bochulyns'ky S. (2015). Kontseptual'ni ta empiychni osoblyvosti dyskursyvnoho konstruyuvannya sotsial'noyi real'nosti [Conceptual and empirical features of the discursive construction of social reality]. Religion and Society. No. 1-2(17-18). Pp. 255–262 [in Ukrainian].

18. Krylova-Hrek Yu. (2015). Psykholinhvistychni aspekty politychnoho dyskursu [Psycholinguistic aspects of political discourse]. Bulletin of the Taras Shevchenko National University of Kyiv. pp. 22–24 [in Ukrainian].

19. Rayon. Istoriya. Den', yakyy vshanovuye zhertovnist' i vidvahu: pam'yati Heroiyiv Nebesnuyi Sotni [A day that honors sacrifice and courage: in memory of the Heroes of the Heavenly Hundred]. URL: <https://surl.li/qpapkc> (access date: 11.09.2025) [in Ukrainian].

20. Slobods'ka I. A., Mal'ovanyy R. V. (2016). Vplyv ZMI na formuvannya hromads'koyi dumky [The influence of the media on the formation of public opinion] thesis. 2016. URL: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/21048> (access date: 21.08.2025) [in Ukrainian].

Дата першого надходження рукопису до видання: 26.08.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 25.09.2025

Дата публікації: 03.11.2025